

סקר טבע עירוני – תל אביב-יפו

אתר 34
מסילה רפידים

מכלול: מגוון, כורכר

תאריך סקירה: 15.7.12, 22.7.12, 23.4.12

גודל מקורב של השטח: 93 דונם

שם הסוקר: ניר מעוז, רעות לוריא, בועז שחם, ערן בנקר

נ.צ.מ (ישראל חדשה): 182350/668825

רחוב/גבול: ממערב: רח' רפידים ממזרח: נתיבי איילון, מסילת רכבת, דרייבאין.

רובע: 1- עבר הירקון מערב

תאור כללי: רצועה צרה של שטח בור ממזרח למסילת הרכבת. שילוב של שטחי בור בשליטת מיני מעזבות לצד מדרונות בהם תשתית חמרה וחול ונפוצים בהם מיני דגניים. ריבוי של מינים פולשים לצד ופעוה של עצי שיקמה ועץ שיזף.

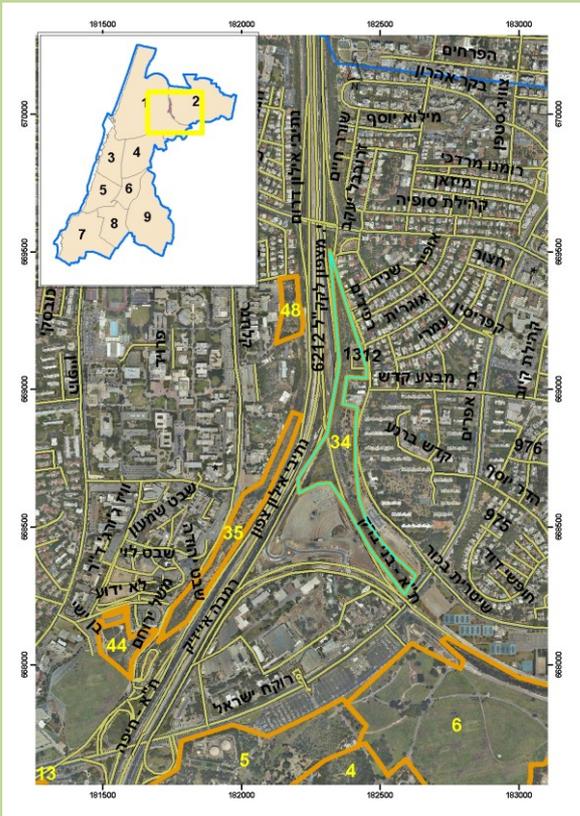
מאפייני השטח

אקולוגיה

בתי גידול	כורכר, חמרה, מגוון.
תצורות צומח	כתמי בתה של חד שנתיים, בור, גינון
יחידות צומח	זקנן שעיר – שעורת התבור
כיסוי צומח (%)	על גבי חמרה 50% - 80% באזורים נטועים ומגוננים 50% - 90%
צומח ייחודי	שיזף השיח
בעלי חיים	פעילות ציפורי שיר הנדחקות ע"י מינים פולשים
חי ייחודי	ציפורים: ירגזי, חוחית, ירקון.
אתרים חשובים	מחשופי כורכר במפנה הדרומי
חשיבות ברצף- חיבור לאתרים אחרים	בינונית - גבוהה. חלק מהשטחים הירוקים משני צידי נתיבי איילון.
מינים פולשים	ריכוזי שיטה כחלחלה, קיקיון מצוי, פרקינסוניה שיכנית, ויתניה משכרת, דטורה, טיונית החולות. פעילות רבה של דררה אפורת לחיים.
רמת השתמרות השטח	בינונית. השטח הופר והוסדר במסגרת הקמת התשתיות הסמוכות – רכבת, כבישים. שיעור גבוהה של מינים פולשים ומיני מעזבות על גבי המדרונות.

פיזי

קרע	חול, חמרה, כורכר
מורפולוגיה	גבעה, שיפועים מתונים עד חדים.
מורכבות טופוגרפית (מופע נוף)	נמוכה - בינונית - שטח מגוון, שטח בור, ריכוזי עצים
חזות כללית	שטח בור מופר בו קיימת רמת הפרות גבוהה הכוללת מערומי פסולת, מערומי עפר ותשתיות. על גבי המדרונות המזרחיים פריחת צמחי בר.
תשתיות קולטות קהל	אין

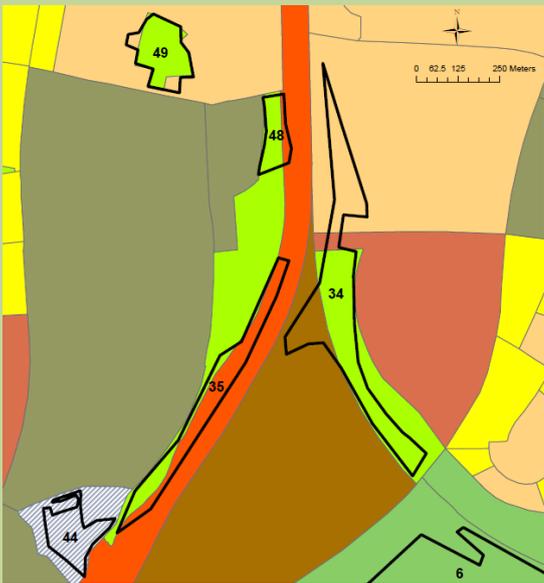

תרשים התמצאות

מראה כללי

ייעודי קרקע תא/5000

מקרא

גבול העיר

אתר

ייעודים תכנית מתאר

- אזור לתכנון בעתיד
- אזור מגורים בבניה מרקמית
- אזור מגורים בבניה מרקמית נמוכה
- אזור מגורים בבניה נמוכה
- אזור מגורים בבניה רבת קומות
- אזור מוסדות ציבור עירוניים ומטרופוליניים
- אזור מעורב
- אזור פעילות מיוחד
- אזור תעסוקה מטרופוליני
- אזור תעסוקה מקומי
- אזור תעסוקה עירוני
- בית עלמין
- דרך פרברית מהירה
- ים בתחום שיפוט עירוני
- מעגנת נופש ספורט ודיג
- שטח פתוח מטרופוליני
- שטח פתוח מטרופוליני חופי
- שטח פתוח עירוני

סביבה

מפגעים והפרות	תשתיות, שיעור גבוהה של מינים פולשים, פסולת, קיטוע ע"י גדרות הרכבת
רמת הפרה בשטח (מפגעים)	גבוהה
נגישות	לא מוסדרת מהרחובות הסמוכים, חניה לאורך רח' רפידים.
ארכיאולוגיה	לא בתחום אתר מוכרז.
שימושים	בור, תשתיות.

ייעודי קרקע עיקריים

תכנית מתאר ארצית:

תמ"א 35 – מרקם עירוני.

תכנית מתאר מחוזית (תמ"מ 5):

שטח פארקים מטרופוליניים.

תכנית מתאר עירונית (תא/5000):

שטח פתוח עירוני

אזור מגורים בניה נמוכה

בתחום משולש הדרייבאין לשעבר חלה תכנית 2540 לפי ניתן להקים במקום מרכז ירידים, כנסים, סחר, מרכז תקשורת, מתקנים ואולמות לצרכי ספורט

מסקנות והמלצות

חשיבות האתר:

- שרידים של כתמי חמרה וצומח חד שנתי
- פרטים של שיזף השיח – מין נדיר בתחומי העיר
- שמירה וטיפוח של ערכי טבע קיימים:
- מניעת ריסוס וכיסוח.
- טיפול והסרה של צמחייה פולשנית
- ממשק ציפורים פולשות

שיקום ושיחזור בתי גידול מערכות אקולוגיות:

- הגדלת השונות של בתי הגידול
- יצירת מסלעות כורכר וקירות של צומח סלעי
- שתילת מינים בסכנת הכחדה ושימוש במינים מקומיים בגינון
- פיזור זרעים ופקעות של מינים מקומיים בשטח הכורכר הבלתי מגונן
- יצירת מחסות טבעיים לבעלי חיים
- פיזור קופסאות קינון לציפורי שיר
- חיבור על בסיס בתי גידול טבעיים לשטחים מצפון ומדרום

נתוני הסקר

צומח

שם המין	סטטוס
חרצית עטורה	
שברק מלבין	
סיון דביק	
עכנאי שרוע	
קורטום מבריק	
זנב עקרב שיכני	
אספסת עדשתית	
גזר קיפח	
ארכובית שבטבטיית	

	חלמית מצויה
מוגן	פיקוס השיקמה
	סרפד הכדורים
	קידה שעירה
	זקנן שעיר
	לשון שור מגבבת
	שעורת התבור
	גדילן מצוי
	חלבלוב החוף
	ברומית עקרה
	אספסת קטועה
	עולש מצוי
	בן חיטה ביצני
	מקור חסידה תל אביבי
	שומר פשוט
	שלח ספרדי
	אספרג ארך עלים
	תלתן הקצף
	אספסת גלגלית
	כלינית מצויה
	טופח גדול
	חמציץ קטן
מוגן	תורמוס ההרים
	בקיה שעירה
	צמרנית הסלעים
	בן חיטה אריכא
מוגן	שיזף מצוי
נדיר יחסית	שיזף השיח

מידע נוסף
שיזף השיח⁹

בעלי חיים

עופות

מין	הספר האדום
אנפית בקר	LC
מגלן חום	LC
כרוון מצוי	NT
סיקסק	LC
יונת בית	מין מבוית
תור צווארון	LC
תור מצוי	NT
צוצלת	מין פולש
דררה מצויה	מין פולש
דררה אפורת-לחי	מין פולש
נקר סורי	LC

LC	בולבול צהוב-שת
LC	סבכי שחור-ראש
LC	פשוש
LC	ירגזי מצוי
LC	צופית בוהקת
LC	עורבני שחור-כיפה
LC	קאק
LC	עורב אפור
מין פולש	מאינה מצויה
LC	דרור הבית
NT	חוחית
LC	ירקון
LC	שחרור

יונקים

שם המין	סטאטוס
קיפוד מצוי	LC
עטלף פירות	LC
עכבר מצוי	LC
חולד	LC
חולדה מצויה	LC
חולדת החוף	LC
חדף זעיר?	NT

זוחלים

מין	דירוג ספר אדום	סיכוי לנוכחות המין
צב יבשה מצוי	VU - עתידו בסכנה	בינוני
זיקית ים-תיכונית	LC - לא בסיכון	גבוה
חרדון מצוי צפוני	LC - לא בסיכון	נמצא
קמטון	NT - בסיכון נמוך	נמוך
שנונית שפלה	CR - בסכנת הכחדה חמורה	נמוך
לטאה זריזה	LC - לא בסיכון	נמוך
שממית בתים	LC - לא בסיכון	גבוה
מניפנית מצויה	LC - לא בסיכון	גבוה
שממית עצים	LC - לא בסיכון	נמוך
ישימונית מצויה	LC - לא בסיכון	בינוני
חומט גמד	LC - לא בסיכון	גבוה
חומט פסים	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית עינונית	LC - לא בסיכון	גבוה
נחושית נחשונית	VU - עתידו בסכנה	נמוך
נחושית חולות	NT - בסיכון נמוך	נמוך
חומט מנומר	LC - לא בסיכון	גבוה
נחשיל מצוי	LC - לא בסיכון	גבוה
חנק	LC - לא בסיכון	גבוה
שלון טלוא ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
שחור ראש	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן זיתני	LC - לא בסיכון	גבוה
זעמן שחור	LC - לא בסיכון	גבוה

דררה אפורת לחיים - קיטום תפרחות גדילן

דררה אפורת לחיים - פיצוח זרעי גדילן

	גבוה	LC - לא בסיכון	זעמן מטבעות
	בינוני	NT - בסיכון נמוך	נחש מים
	בינוני	LC - לא בסיכון	עין חתול חברבר
	בינוני	LC - לא בסיכון	ארבע-קו מובהק
	גבוה	LC - לא בסיכון	תלום-קשקשים מצוי
	נמוך	VU - עתידו בסכנה	מחרוזת "האוכפים"
	גבוה	LC - לא בסיכון	צפע מצוי

אתרים נקודתיים

- שטח כורכר לא מגונן

תרשים בתי גידול וערכי טבע

מקרא

● ערך טבע
  גבול אתר
 בית גידול
 בור
 ריכוז מינים פולשים
 מגון

0 105 210 420 Meters